

TKBF Hallgatóközpontú oktatás

A TKBF 1991-ben, a rendszerváltás korai időszakában létrehozott intézmény, amelynek kialakulásakor alapvető célja volt, hogy a nagy magyar keletkutatók szellemi örökségét és kutatásait folytassa, a gazdag buddhista hagyomány tanításait Magyarországon is közkinccsé tegye.

A buddhista tanító képzés Magyarországon

Főiskolánkra gyakorló buddhistákat várnak, továbbá olyan gondolkodni akaró és önmaguk megismerésére vágyó fiatalokat és idősebbeket is, akik nem riadnak vissza attól, hogy ember mivoltuk formálását maguk vegyék kezükbe. Lelkileg és szellemileg egyformán érett, integrált személyiségű embereket képzünk, akik a megismerés útján semmilyen módszert nem utasítanak el, így az élő irányzatok tanításait és a hagyományos kommentárokat éppúgy tudják használni és méltányolni, mint a tudományos keletkutatás, a filozófia, a nyelvtudomány és a kultúrantropológia eszközeit. Hallgatóink képessé válnak arra is, hogy itt és most, Magyarországon, Európában valósítsák meg a buddhizmus tanításait, világiak és szerzetesek részére kidolgozott életgyakorlatát. Önálló szellemi utat járva felismerik a hagyományos buddhista tanításnak a modernkori emberre gyakorolt kiegyensúlyozó és átformáló hatását.

A kulturális nyelvi nézőpont a lelkész képzésben

A teológus és lelkész képzés a történelmi Nyugat országaiban az elmúlt harminc évben erőteljes változáson ment át a vallásosság visszaszorulása, a katolicizmus és a reformált vallások helyzete átalakulása, az iszlám és más új vallási közösségek megjelenésével. Ez a változás az amerikai és európai teológus képzést jelentősen átalakította, amelyben szerepet játszottak a posztmodern politikai gondolkodás és filozófia teológiai oktatásra gyakorolt nézőpontjai is. A legjelentősebb változás a szisztematikus és bibliai teológiák mellett az ún. praxisteológia kialakulása, amely nem annyira alkalmazott teológiát, mint inkább a lelkész felfogás megváltozását jelentette. A korábbi „klerikus” azaz az egyházi tisztviselői és rendi teológiai képzésekkel szemben három képzési modell kristályosodott ki:

- a. az ún. *pragmatikus teológia oktatási modell*, amely a teológiai tanulmányok mellett társadalomismereteket is beemelt, különös hangsúlyt helyezve a narratív nézőpontokra, a dialógusra és a társadalmi kritikai megközelítésekre, és a lelkész legfőbb feladatává a hit elvei alapján élni és cselekedni közösségekben (nem feltétlenül vallási közösségekben), lényegében értelmiségi funkció, közösségvezető gyakorló teológus feladatok ellátásával hatékony lelkész funkció betöltése. Ennek

alapján a deskriptív, történelmi, szisztematikus teológia mellett stratégiai praxisteológia is bekerült a kurzusok közé. A vallási foglalkozásokban az oktatás, lelkigondozás, prédikáció, liturgia szolgáltatás mellett társadalmi funkciók felvétele (iskolák, szociális intézmények, kulturális létesítmények, egészségügyi létesítmények működtetése) is feladat. Azaz a belső egyházi szervezet és működtetés mellett közösségi funkcióra való felkészítés is megjelent.

- b. A *kulturális-nyelvi nézőpontú teológus képzési modell* legfőbb jellemzője a felvilágosodás és modernitás szűk nézőpontjaival szemben a vallásos hit narratíváinak és nyelvi aspektusainak hangsúlyozása, amelyben az oktató és hallgató közös vallásgyakorlata a hangsúlyos, amely átfogja a test és lélek vallásos művelését, a befogadás képességét hangsúlyozza, segíti az egyén életvitele gondjai megoldását, etikai és erkölcsi döntéseinek meghozatalát, az ünnepnapok megtartását, a rítusokban való részvételt, közös éneklést, a szenvedés gyógyítását, a születés házasság és a méltó halál és haldoklás, életfolyamatait. Ennek eszköze az ősi tradíciók feltárása, átadása, szavak, gesztusok, nyelvek, gondolkodások, helyzetek felidézése, és a hit szerinti életmód gyakorlata. Ebben a modellben és rendszerben a tanár a történetek, tanok, iratok mesélője, átadója, tanító szerepkörben, az akadémiai közösség egy szakmai munkaközösség (community of practice). Ebben a modellben a tanár partner, aki a gyakorlatot oktatja, értékeit és értelmét feltárja, azaz egyfajta know-how átadása a szerepe.
- c. A harmadik nézőpont a lelkészképzésben a kontextuális praxisteológia, a radikális posztmodern nézőpont, amely a spiritualitás és társadalmi praxis átírására törekszik, a lelkészi funkciót a marginalizálódott másság nézőpontjából kontextusba helyezve a társadalmi kisebbségi létezés rendszerében értelmezi. A lelkész funkciója és feladata ebben a szerepkörben a kritikai társadalmi funkció – beleértve a radikális társadalomalakító szerepeket (Betlehem – Szent család interszekcionalista nézőpont).

Napjainkban az amerikai és nyugat-európai keresztény és buddhista teológiai oktatás nézőpontjai jelentős eltolódást mutatnak a pragmatikus felől a kontextuális praxisteológia felé.

A buddhizmus európai egyházi közösségei egyértelműen a modernitás esszenciális racionalista nézőpontjával szemben a közösségeket praxis közösségként értelmezik, Európában nincs szisztematikus teológus képzés, és a vallási foglalkozások is csak most vannak kialakulóban. A TKBF képzési modellje a kulturális-nyelvi lelkészképzési modell, amelyben az oktatók és hallgatók közös feladata azon gyakorlatok feltárása, amelyek a buddhista tanítás központi alkotóelmeit adják, és a tanítóképzés funkcióját a társadalmi gondolkodás és spirituális tanácsadás közösségi, történeti és teológiai, nyelvi és kontextuális praxisteológiai nézőpontját jelentik.

A kulturális-nyelvi praxisteológiai nézőpont tantárgyai

A buddhista tanítóképzés módszertana a fentiek alapján

- A vallásos hit, a vallás, a vallásos kultúra transzformatív szerepe értelmezése, a buddhizmus antropológiája
- a buddhista tan maga: Buddha tanításai magyarázatai, irányzatai és iskolái,
- a buddhizmus nyelvei, szövegei, a buddhista szent szövegek fordítása, mint vallási praxis és annak illesztése illetve összevetése más vallásokkal
- A buddhista filozófia és az európai filozófia összevetése
- A buddhista meditáció gyakorlata, a közösségi és egyéni meditáció, mozgásmeditáció
- a buddhista rítusok, ceremóniák, szertartásrend közvetítése
- alkalmazott buddhizmus.

A kimenet a specializációk révén:

- A nyelvi specializáció ezt a kulturális-nyelvi praxisteológiát közvetíti.
- A filozófia specializáció a kutatói pályára és a szisztematikus teológia fejlesztésére készít fel,
- a meditációs tanácsadás a praxisteológia életmód és életvitel tanácsadására.

A kulturális nyelvi praxisteológiai nézőpont tartalmi elemei

Hallgatóinknak lehetőségük nyílik a különböző buddhista irányzatok történetének, tanításainak és gyakorlatainak tanulmányozására, kitekintéssel az ezeket történetileg és filozófiailag körülölelő vallási rendszerekre – többek között a hinduizmusra és a taoizmusra – és az európai filozófia, vallástörténet hagyományára is. Gyakorlati irányultságú hallgatóink **meditációt, jógát és egyéb mozgásformákat tanulhatnak**, míg azok, akiket inkább **a filozófia és vallásbölcselet** érdekel, gondolkodásuk csiszolásával tölthetik tanulmányaikat. A nyelvek és eredeti szövegek iránt érdeklődő hallgatóink jelenleg **három klasszikus keleti nyelv (szanszkrit, páli, tibeti)** közül választhatnak. A kreditrendszerű képzésben a specializációk évente, illetve kétévente indulnak, és sikeres záróvizsga esetén a „buddhista tanító” hittudományi végzettség megnevezésével együtt az oklevélben is megjelennek.

A kulturális nyelvi nézőpont (KNN) módszertana

A kulturális-nyelvi lelkészképzési modellben a módszertan pluralisztikus, a hallgatók a szaktárgy szakmai jellegének megfelelő kutatási, eljárási, gondolkodási, elemzési és reflektív modelleket alkalmazzák.

- A filozófia oktatásban a bevezető tárgyak lényegében pedagógiai módszertan szerepét töltik be, azaz a hallgató bölcseleti gondolkodás orientációja a cél. A specializáció tárgyaiban a módszertan az irányzatnak megfelelő filozófiai gondolkodás, témaállítás, szövegelemzés és interpretáció, a buddhizmus és a nyugati filozófia dialógus jellegű bemutatása.
- A buddhista filozófia ide beemelni egy bekezdést
- A nyelvoktatás – ide beemelni a tematikai leírás nézőpontját – ami nagyon jó-, kiegészítve a buddhista fordítás és fordításközösségek kulturális szerepével, a heteroglosszia és egyéb más nyelvelméleti nézőpontokkal
- Meditáció – ide beemelni
- A buddhizmus antropológiája: ezt a tárgyat át kellene dolgozni, bevezetés jellege helyett itt kellene kitérni a buddhizmus irányzataira napjainkban, a kínai, dél-kelet-ázsiai, amerikai, európai jellemzők
- Alkalmazott buddhizmus – csak érintés szintjén
- (A fentiek tükröződnek a tematikákban, azok szakmai módszertanában és a szakdolgozat, a „Buddhista Helyes Írás” módszertanában is.)

Hallgatói tanácsadás a KNN modellben

Az oktatás, mint community of practice, vallási gyakorlatközösség – ezért nincs szükség külön tanácsadásra.

Hallgatói önkéntes szolgálat a KNN modellben

A képzési modell jellegéből fakadóan a lelkes képzés fő szempontja, hogy a hallgató saját maga és saját közössége és ökokörnyezete (család, munkahely, tanulási közösség, szabadidő közösség) átalakítására- jól-léte, egészsége és emocionális biztonsága fejlesztését szolgálja, és legfőbb eszköze a hallgatói portfólió és szakdolgozat.